

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 232/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen nuorten kesätyöpaikkojen turvaamisesta ja kotitalouksien mahdollisuudesta palkata nuoria

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen, ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 232/2020 vp:

Miten hallitus vahvistaa ja turvaa nuorten kesätyöpaikkojen tilanteen koronakriisissä ja miten kotitaloudet voisivat palkata kesätyöntekijöitä sujuvasti ja matalalla byrokratialla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Nuorten työttömyys on kehittynyt positiivisesti aina helmikuun 2020 tilastoihin saakka. Alenevasta nuorisotyöttömyydestä huolimatta trendi on ollut loivan negatiivinen, eli työttömyyden aleneminen on hidastunut. Ilman koronakriisiä työ- ja elinkeinoministeriö on ennustanut nuorisotyöttömyyden laskun pysähtymistä vuoden 2020 aikana. Aiempaan arvioon verrattuna koronakriisin seurauksena nuorten työttömyys ja lomautukset tulevat kevään aikana kasvamaan merkittävästi.

Vielä on epäselvää, miten laajalti koronakriisi vaikuttaa työmarkkinoiden kesätyöntekijöiden kysyntään. On kuitenkin todennäköistä, että tarve kesätyöntekijöille on selvästi alhaisempaa kuin normaalisti toimivilla työmarkkinoilla. Nuorten näkökulmasta tästä saattaa seurata toimeentulovaikeuksia ja kasvavaa tarvetta mielen hyvinvoinnin tuelle. Toimeentulovaikeudet näkynevät myös kasvavana opintolainan käyttönä.

Lukuvuoden jälkeen kesän alussa on runsaasti vastavalmistuneita. Voi käydä niin, että kesätyöntekijöiden ohella myöskään vastavalmistuneita ei rekrytoida työmarkkinoille kysynnän heilahtelusta johtuen. Tällä voi olla kauaskantoisia seurauksia nuorten työmarkkinoille kiinnittymiselle jopa kokonaisen ikäluokan kohdalla. Mikäli valmistuneet eivät pääse työmarkkinoille, tiedämme kokemuksesta, että työmarkkinoille kiinnittyminen vaikeutuu nopeasti. Tämän lisäksi seuraavat valmistuvat tulevat pian kilpailemaan samoista työpaikoista, jolloin ilman työtä olleet nuoret jäävät epäedulliseen asemaan.

Kysymys nuorten tukemisesta on erittäin keskeinen koronakriisin aikana. Koronakriisi tulee heikentämään merkittäväällä tavalla nuorten kesätyömarkkinoita. Tästä syystä on tärkeää muodostaa jatkuvasti päivittyvää kuvaa työmarkkinoiden tilanteesta ja tunnistaa aloja joilla kysyntä nyt kasvaa. On esimerkiksi arvioitavissa, että maaseudulla alkutuotannossa on tällä hetkellä runsaasti kysyntää työvoimalle. Nuorten kesätöiden löytymisen näkökulmasta on keskeistä varmistaa, että

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 232/2020 vp

ne alat, joilla kysyntää on löytävät työvoimaa. Maaseudun työvoimatarve korostuu tällä hetkellä ja alkutuotannon tukeminen on keskeistä myös huoltovarmuuden näkökulmasta.

Olemme eri toimijoiden kanssa yhteistyössä käynnistäneet kampanjan, jolla haluamme edistää työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa erityisesti maaseudun tarpeiden näkökulmasta. Kampanjan erityisenä kohteena ovat niin nuoret kuin myös Suomessa asuvat maahanmuuttajat. Hyödynnämme TE-hallinnon verkostojen ohella kumppanien verkostoja ja esimerkiksi Ohjaamot ovat mukana edellä mainitussa kampanjassa. Onnistumisen näkökulmasta on keskeistä, että taivoitamme nyt nuoret nopeasti ja tehokkaasti heidän käyttämissään kanavissa.

TE-palvelut palvelevat nuoria myös kriisin aikana. Hallitus on lisätalousarviossaan esittänyt TE-toimistojen palvelukyvyn vahvistamista 20 miljoonalla eurolla. TE-toimistojen ohella myös nuorten matalan kynnyksen palvelupisteet, Ohjaamot, tukevat nuoria ja reagoivat kriisiin kehittämällä uusia palvelukanavia. Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2021-2022 Ohjaamoille esitettiin 5 miljoonaa euroa nuorten mielen hyvinvoinnin tueksi. Kriisi tulee lisäämään matalan kynnyksen avun tarvetta.

Nuorten työllistymisen tueksi on tärkeää kertoa ja viestiä erilaisista työllistymisen mahdollisuuksista ja muodoista. Esimerkiksi juuri kesätöitä on mahdollista myös luoda itse esimerkiksi myymällä osaamistaan erilaisten työnvälitysovellusten kautta. Pienetkin työtehtävät tuovat tuloja ja kerryttävät osaamisprofiilia. Toisaalta kerromme nuorille myös yrittäjyydestä ja yrittäjyyden eri muodoista. Kevyt yrittäjyys soveltuu erinomaisesti oman osaamisen myymiseen. Markkinoilla on useita palveluita, jotka hoitavat pienimuotoisesta liiketoiminnasta seuraavat veloitteet. Näin nuorten on mahdollista luoda myös itse kesätöitä yrittäjyyden kautta. Myös kotitalouksien on mahdollista palkata nuoria töihin kevyt yrittäjyyden kautta. On kuitenkin keskeistä, että nuorilla ja myös kotitalouksilla on tietoa työmarkkinoiden erilaisista mahdollisuuksista erityisesti juuri nyt, kun työmarkkinoiden dynamiikka toimii puutteellisesti.

Helsingissä 16 päivänä huhtikuuta 2020

Työministeri Tuula Haatainen